

Információfogalom ontológiai és metonímiai értelemben

Referált szerzőnk sorra idézi a hatvanas évek óta keletkezett információmeghatározásokat. Ezek mindegyike elmarasztalható, ui. egyik sem számol az információ fogalmának *ontológiai* és *metonímiai* értelmezésével.

Norbert Wiener és Carl Popper filozófiai nézeteinek-tanainak köszönhető, hogy a végső soron meddő kísérleteket lényegi állásfoglalások váltják fel. A következőkről van szó:

Az objektív világban az anyagon és az energián belül, illetve az anyag és az energia között számtalan sajátosság és viszony létezik. Ezek egy részét érzékszerveink befogadják, felismerik, azaz képpé alakítják át, és szubjektíven információnak minősítik. Az információ valójában csupán a szubjektív tudat tulajdona, rajta kívül információ nem létezik. Ontológiai értelemben az információ szubjektív realitás.

Ez az állítás napjaink pszichológiájának vívmányaival teljes mértékű összhangban van. A filozófusok tudatmeghatározásai ugyancsak kvadrálnak vele. A tudat az objektív világ szubjektív képe, szubjektív realitás. Ezzel magyarázható, hogy ugyanaz a közlés miért kap más és más értelmet, vagy nem kap semmiféle értelmezést a különféle szubjektumokban.

A tudat mélyére került információ az emlékezet. Az emlékezetnek az a funkciója, hogy a kapott információt megőrizze, és visszaküldje a tudat szférájába. Ily módon az emlékezést ugyancsak joggal tartjuk nemcsak pszichológiai, hanem információs kategóriának is.

A szubjektum által átalakított, rendszerezett, előzetesen korábbi elképzelésekre alapozott és megör-

zött információt nevezzük tudásnak. Ontológiai értelemben a tudás szintén kizárólagos szubjektív realitás.

A gyakorlatban az információ szót mindenekelőtt átvitt, metonímiai értelemben használjuk. Ezt a szóhasználatot az élő nyelv normatívái teljes mértékben indokolják. Mint ilyen, az információs kommunikáció és a dokumentológia központi fogalma.

Az információ objektívizálható, amennyiben jelek formájában jelenik meg, és külső hordozóra viszik át. Egyszerű esetben a jel funkcióját a tanulmányozott objektum látja el, amikor is hiteles dokumentummal van dolgunk. Más körülmények esetén a jelírás mesterséges módjait alkalmazzuk természetes vagy mesterséges külső hordozókra, közéjük értve az energetikai hordozót is.

Carl Popper fogalmait kölcsönvéve megállapíthatjuk, hogy ontológiai értelemben csupán a második világban, a különféle egyedek szubjektív ismereteinek világában van jelen, metonímiai értelemben viszont mind a három világban (első világ = a fizikai realitás világa; a harmadik = a társadalmi tudás világa). A kognitív rendszereket is csak metonímiai értelemben lehet elfogadni.

Amennyiben az információ lényegét sikerül végképp kielégítő módon meghatározni, az jelentősebb eredmény lesz, mint az atomenergia természetének feltárása. Éppen ezért az adott kérdés tanulmányozásához nagyon felelősségteljesen kell majd hozzákezdeni.

/STOLÁROV, Ű. N.: Ontologičeskij i metonimičeskij smysly ponâtiâ informaciâ. = Naučnye i tehničeskije biblioteki, 3. sz. 2002. p. 45–51./

(Futala Tibor)

Ulrich's Serials Analysis System (USAS): új, nélkülözhetetlen eszköz a tudományos folyóirat-állományok értékeléséhez

Jó-e a folyóirat-állományunk?

Mely folyóiratokat kellene még előfizetni, hogy jó legyen?

Melyek nélkülözhetők?

A rendelkezésre álló pénzből valóban a legjobb állományt szerezzük-e be?

Arányos-e a beszerzés a gyűjtőkör egyes szakterületeit tekintve?

Mely folyóiratok esetében lehetne eltekinteni a többes beszerzéstől a társkönyvtárainkkal együttműködve?

Hogyan használhatók ki legjobban az elektronikus hozzáférés előnyei?

Ezek a kérdések gyakran felvetődnek, sőt a drága folyóiratok ezreit felmutató tudományos szakterületeken állandóan napirenden vannak.

Sokféle módja van a tájékozódásnak és a folyóirat-értékelésnek, sokféle ellátottságmérési lehetőség van, széles skáláját vonultatva fel a megbízhatóságnak, a pontosságnak, a kivitelezés bonyolultságának. A tudományos könyvtárak könyvtárosai előtt mindig nagyra becsült segédeszköz volt az *Ulrich's Periodicals Directory*. Vastag kötetei részletes adatokat tartalmaznak folyóiratok tízezreiről, emellett szakterületi megközelítés is lehetséges egy tezaurusz révén.

Álljon itt egy rövid felvillanás az Ulrich's történetéből: 1932-ben, a gazdasági világválság közepén foglalta el az USA elnöki székét *Franklin D. Roosevelt*. Ugyanekkor állította össze első ízben folyóiratjegyzékét *Carolyn Ulrich*, a New York Public Library 52 éves könyvtárosa (1969-ben hunyt el). A jegyzék 6000 folyóiratot mutatott be 183 témakörbe rendezve. Tíz dollárért lehetett megvenni a kötetet.

A későbbi évtizedek során sem változott az Ulrich's alapvető szerkezete, még azt követően sem, hogy 1993-tól CD-ROM-on is be lehetett szerezni. A kilencvenes évek vége felé született meg a döntés az internetes Ulrich's létrehozásáról. 1999-ben lett kész a www.ulrichsweb.com, benne több mint 100 ország 80 ezer kiadójának 250 ezer periodikumával, köztük 49 ezer tudományos folyóirattal, amelyek közül 24 ezer közül lektorált cikket.

2001 óta a Cambridge Information Group az Ulrich's tulajdonosa. 2002 folyamán világszerte konzultációt folytattak a folyóirat-könyvtárosokkal, és elhatározták, hogy újraszervezik az Ulrich'sot, feljavítják elemző eszközként való alkalmazhatóságát. Így jött létre az *Ulrich's Serials Analysis System (USAS)*, benne az Ulrichsweb.com referencia-adatbázissal, amelyben a feljavított keresési lehetőségek mellett a folyóiratok tartalomjegyzékéhez és más jellemzőikhez is hozzá lehet férni.

Hogyan működik az USAS? Könyvtárunk folyóiratainak ISSN számait betápláljuk az Ulrichsweb.com-ba. Az USAS rendszer automatikusan összeveti őket az Ulrich's adatbázissal, pillanatok alatt összefoglalva rámutat a téves, érvénytelen, elavult számokra, lehetővé téve a gyors és könnyű javítást. Egyúttal az ISSN számokhoz rendeli a képviselt folyóiratok minden számon tartott jellemzőjét.

Ezt követően egy jelszóval védett internet adatbázis készül gyűjteményünkéről, ugyancsak automatikusan. Az adatbázisba a hiányzó folyóiratok adatai is bekerülnek. Ez utóbbiakat automatikusan választja ki a rendszer, miközben folyóiratainkat betáplálja az Ulrichsweb.com 900-at meghaladó deskriptort tartalmazó hierarchikus tezauruszába, amelynek minden fogalmához hozzá vannak rendelve a releváns folyóiratok. Az adatok táblázatos formában letölthetők egy Excel fájlba, ahol tovább rendezhetők, rangsorolhatók.

Valamely (kiválasztható) kiadó folyóiratai is értékelhetők automatikusan. Folyóirataink csoportosíthatók különféle értékelési szempontok szerint, mint amilyen a lektoráltság, vagy hogy van-e elektronikus elérhetőség; van-e és mekkora a legutóbbi Science Citation Index Journal Citation Reportsban közölt impakt faktor (a számszerű érték csak az SCI-előfizetők számára megjeleníthető); közöl-e ismertetést a folyóiratról a *Katz's Magazines for Libraries*.

Az 1. ábra egy könyvtár adatait veti össze az Ulrich's szakcsoportjaival.

A 2. ábrán láthatjuk a biológia nemfogalom alá tartozó fajfogalmak szerinti bontást ugyanezen könyvtár vonatkozásában.

A 3. ábra mintakönyvtárunknak a biokémia szakcsoportba tartozó folyóiratait jeleníti meg a különféle értékelési szempontok feltüntetésével.

A 4. ábra azt mutatja be, hogy mit láthatunk, ha valamely említett folyóirat ISSN-jére kattintunk: a folyóirat teljes „személyi igazolványát”.

Több könyvtár adatai is vizsgálhatók együttesen, könnyedén kimutatva az átfedéseket, mint azt az 5. ábrán láthatjuk, ahol egyúttal az árakat is megjelenítettük.

The first step will be to load your collections into the system.

Create or Modify Your Library Report(s) | Statistics Reports

Percentages of Ulrich's Core: Summary

Your Library: Major Academic Library **View Top Publishers**

Reporting Level: [Summary](#) [Detailed](#) [Go to: Ulrich's Universe Statistics](#) [Download to Excel](#)

Limit To:

☐ List Matches ☐ Referenced ☐ Electronic Journal ☐ ISI Impact Factor ☐ Katz's Magazines for Libraries

Country of Publication:

Ulrich's Subject	Library List Count	Number of Ulrich's Core with this Subject	Library Count as Percent of Core	Ulrich's Core Titles Library Does Not Hold
ABSTRACTING AND INDEXING SERVICES	0	2	0.00%	2
ADVERTISING AND PUBLIC RELATIONS	13	24	54.17%	11
AERONAUTICS AND SPACE FLIGHT	12	192	6.25%	180
AGRICULTURE	28	947	2.96%	919
ALTERNATIVE MEDICINE	4	75	8.00%	69
ANIMAL WELFARE	2	19	10.53%	17
ANTHROPOLOGY	22	327	7.16%	305
ANTIQUES	1	20	5.00%	19
ARCHAEOLOGY	14	622	2.23%	608
BEAUTY CULTURE	1	15	6.67%	14
BEVERAGES	1	35	2.86%	34
BIBLIOGRAPHIES	0	46	0.00%	46
BIOGRAPHY	1	43	2.33%	42
BIOLOGY	190	2,027	6.49%	2,737

1. ábra

Here we see a Detailed Report.

Click on the number of Core Titles the Library Does Not Hold in any subject to view a list of those titles.

BIBLIOGRAPHIES

[Back to Top](#)

BIBLIOGRAPHIES	0	46	0.00%	46
----------------	---	----	-------	----

BIOGRAPHY

[Back to Top](#)

BIOGRAPHY	1	41	2.44%	40
ABSTRACTING, BIBLIOGRAPHIES, STATISTICS	0	2	0.00%	2

BIOLOGY

[Back to Top](#)

BIOLOGY	39	606	6.44%	567
ABSTRACTING, BIBLIOGRAPHIES, STATISTICS	2	38	5.26%	36
BIOCHEMISTRY	28	226	12.39%	198
BIOENGINEERING	2	21	0.95%	19
BIOPHYSICS	3	30	10.00%	27
BIOTECHNOLOGY	10	107	9.35%	97
BOTANY	26	534	4.87%	508
COMPUTER APPLICATIONS	2	11	18.18%	9
CYTOLOGY AND HISTOLOGY	8	102	7.48%	92
ENTOMOLOGY	3	230	1.30%	227
GENETICS	31	162	19.14%	131
MICROBIOLOGY	2	121	5.26%	119
MICROSCOPY	4	22	17.39%	18
ORNITHOLOGY	1	160	0.63%	159
PHYSIOLOGY	10	92	10.10%	82
ZOOLOGY	12	402	2.99%	390

BIRTH CONTROL

[Back to Top](#)

BIRTH CONTROL	2	20	10.00%	18
---------------	---	----	--------	----

BUILDING AND CONSTRUCTION

[Back to Top](#)

BUILDING AND CONSTRUCTION	10	124	8.06%	114
ABSTRACTING, BIBLIOGRAPHIES, STATISTICS	0	1	0.00%	1
CARPENTRY AND WOODWORK	0	5	0.00%	5
HARDWARE	0	1	0.00%	1

2. ábra

This list has been re-sorted by selecting ISI Impact Factor.

Click on an ISSN to view full title detail in ulrichsweb.com

Create or Modify Your Library Report(s) | Statistics Reports

Percentages of Ulrich's Core: Ulrich's Details
Major Academic Library
 Subject: BIOLOGY - BIOCHEMISTRY Level: Detailed

First Page | < Previous 1 - 50 of 226 rows Next > | Last Page Download

ISSN	Title	Publisher	Refereed	Electronic Journal	ISI Impact Factor	Magazines for Libraries
0001-527X	Acta Biochimica Polonica	Polskie Towarzystwo Biochemiczne	Yes	Yes	Yes	
0003-2697	Analytical Biochemistry	Academic Press, Inc.	Yes	Yes	Yes	
0003-6838	Applied Biochemistry and Microbiology	MAIK Nauka - Interperiodica * Mezhdunarodnyi Otdel	Yes	Yes	Yes	
0003-9961	Archives of Biochemistry and Biophysics	Academic Press, Inc.	Yes	Yes	Yes	
0004-5632	Annals of Clinical Biochemistry	Royal Society of Medicine Press Ltd	Yes	Yes	Yes	
0005-291X	Biochemical and Biophysical Research Communications	Academic Press, Inc.	Yes	Yes	Yes	
0005-2960	Biochemistry	American Chemical Society	Yes	Yes	Yes	
0006-2979	Biochemistry (Moscow)	MAIK Nauka - Interperiodica * Mezhdunarodnyi Otdel	Yes	Yes	Yes	
0006-3002	B B A - Biochimica et Biophysica Acta	Elsevier Science BV	Yes	Yes		
0009-3094	Chemistry and Physics of Lipids	Elsevier Science Ireland Ltd	Yes	Yes	Yes	
0009-9120	Clinical Biochemistry	Elsevier Science Inc.	Yes	Yes	Yes	
0014-2956	European Journal of Biochemistry	Blackwell Science Ltd	Yes	Yes	Yes	
0014-5793	F E B S Letters	Elsevier Science BV	Yes	Yes	Yes	
0015-5632	Folia Microbiologica	Academy of Sciences of the Czech Republic, Institute of Microbiology	Yes	Yes	Yes	
0021-2928	Italian Journal of Biochemistry	Biomedica s.r.l.	Yes	Yes		
0021-924X	Journal of Biochemistry	Japanese Biochemical Society	Yes	Yes	Yes	

3. ábra

In ulrichsweb.com we can evaluate this title by viewing full title detail and publisher information, and link to tables of contents and full text.

We can add this title to a list, download title information, print, or e-mail title details to colleagues for selection, deselection, or further evaluation.

ULRICH'S PERIODICALS DIRECTORY™
 The global source for periodicals information since 1922

HOME | MY ACCOUNT | LISTS | HELP | NOTIFY ME | LOGOUT

Quick Search | ISSN | Go

Clinical Biochemistry
 < BACK TO RESULTS

SEARCH MY LIBRARY'S CATALOG >

Basic Information | Other Editions/Formats | Document Access | Publisher & Ordering Information | Advertising, Rights, Demographic

Click highlighted text for a new search on that item.

Table of Contents: **TOC**

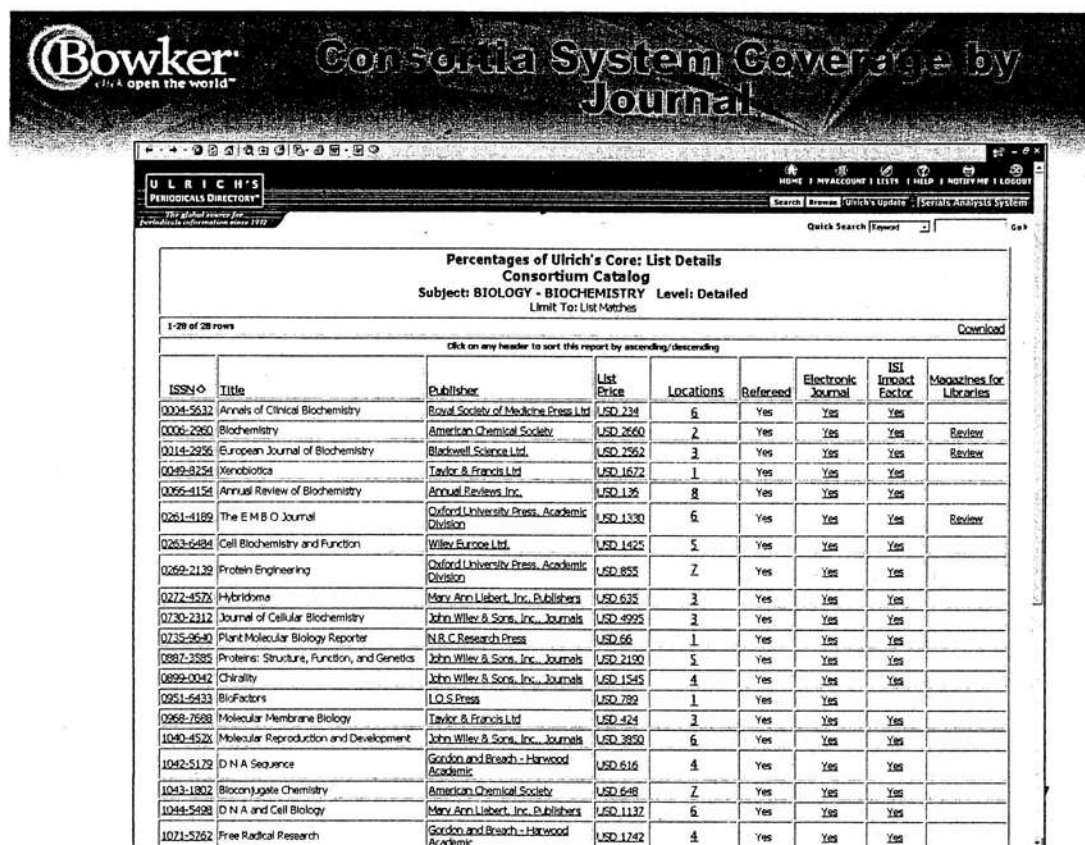
ISSN: 0009-9120
 Title: Clinical Biochemistry
 Publishing Body: Elsevier Science Inc.
 Country: United States
 Status: Active
 Start Year: 1967
 Frequency: 8 times a year
 Document Type: Journal; Academic/Scholarly
 Refereed: Yes
 Media: Print
 Language: Text in English, French
 Price: EUR 446 subscription per year in Europe to institutions
 JPY 59,300 subscription per year in Japan to institutions
 USD 501 subscription per year elsewhere to institutions (effective 2003)

Subject: BIOLOGY - BIOCHEMISTRY
 MEDICAL SCIENCES
 Dewey #: 572
 AC#: RB112.5
 CODEN: CLBIAS
 Circulation: 1,500 unspecified
 Special Features: Includes Advertising, Charts, Illustrations, Statistics
 Editor(s): Dr. Khosrow Adeli
 URL: <http://www.elsevier.nl/locate/clinbiochem>
 Description: Publishes articles relating to the applications of molecular biology, biochemistry, chemistry and immunology to clinical investigation and to the diagnosis, therapy, and monitoring of human diseases.

Back to Top

Add this item to:
 (select a list) + ADD Request this title
 I'd like to request this title. GO Print Download Email

4. ábra

Bowker let's open the world

Consortium System Coverage by Journal

ULRICH'S PERIODICALS DIRECTORY®

HOME | MYACCOUNT | LISTS | HELP | NOTIFY ME | LOGOUT

Search | Ulrich's Update | Serials Analysis System

Quick Search | Export | Go

Percentages of Ulrich's Core: List Details
Consortium Catalog
Subject: BIOLOGY - BIOCHEMISTRY Level: Detailed
Limit To: List Matches

1-28 of 28 rows

Click on any header to sort this report by ascending/descending

ISSN	Title	Publisher	List Price	Locations	Refereed	Electronic Journal	ISI Impact Factor	Magazines for Libraries
0004-5532	Annals of Clinical Biochemistry	Royal Society of Medicine Press Ltd	USD 234	6	Yes	Yes	Yes	
0006-2960	Biochemistry	American Chemical Society	USD 2660	2	Yes	Yes	Yes	Review
0014-2956	European Journal of Biochemistry	Blackwell Science Ltd	USD 2562	3	Yes	Yes	Yes	Review
0049-8254	Xenobiotica	Taylor & Francis Ltd	USD 1672	1	Yes	Yes	Yes	
0055-4154	Annual Review of Biochemistry	Annual Reviews Inc.	USD 136	8	Yes	Yes	Yes	
0261-4189	The EMBO Journal	Oxford University Press, Academic Division	USD 1330	6	Yes	Yes	Yes	Review
0253-6484	Cell Biochemistry and Function	Wiley Europe Ltd.	USD 1425	5	Yes	Yes	Yes	
0262-2139	Protein Engineering	Oxford University Press, Academic Division	USD 855	7	Yes	Yes	Yes	
0272-4576	Hybridoma	Marv Ann Liebert, Inc. Publishers	USD 635	3	Yes	Yes	Yes	
0730-2312	Journal of Cellular Biochemistry	John Wiley & Sons, Inc., Journals	USD 4995	3	Yes	Yes	Yes	
0735-9640	Plant Molecular Biology Reporter	N.R.C. Research Press	USD 66	1	Yes	Yes	Yes	
0887-3585	Proteins: Structure, Function, and Genetics	John Wiley & Sons, Inc., Journals	USD 2190	5	Yes	Yes	Yes	
0899-0042	Chirality	John Wiley & Sons, Inc., Journals	USD 1545	4	Yes	Yes	Yes	
0951-5433	BioFactors	I.O.S. Press	USD 789	1	Yes	Yes		
0968-7688	Molecular Membrane Biology	Taylor & Francis Ltd	USD 424	3	Yes	Yes	Yes	
1040-4526	Molecular Reproduction and Development	John Wiley & Sons, Inc., Journals	USD 3850	6	Yes	Yes	Yes	
1042-5179	DNA Sequence	Gordon and Breach - Harwood Academic	USD 616	4	Yes	Yes	Yes	
1043-1802	Bioconjugate Chemistry	American Chemical Society	USD 648	7	Yes	Yes	Yes	
1044-5498	DNA and Cell Biology	Marv Ann Liebert, Inc. Publishers	USD 1137	6	Yes	Yes	Yes	
1071-5262	Free Radical Research	Gordon and Breach - Harwood Academic	USD 1742	4	Yes	Yes	Yes	

5. ábra

Az USAS nem ment fel a döntésektől, de döntő mértékben járulhat hozzá, hogy könyvtárunk optimálisan használja fel pénzkereteit, optimálisan használja ki a folyóiratok elektronizációját, optimális együttműködést teremtsen a potenciális partnerekkel, azaz hogy optimálisan szolgálja olvasóit

helyes mérlegeléseink és döntéseink eredményeként.

/McGINTY, Jim: Merging external data with serials holdings ... the next generation of serials management. = Serials, 16. köt. 1. sz. 2003. p. 57-60./

(Marton János)

Előzetes publikálás-e az online disszertáció?

Világszerte növekszik az olyan egyetemek száma, ahol a szakdolgozatokat és a disszertációkat elektronikus formában kell beadni. Az angol Electronic Theses and Dissertations rövidítésével ETD-nek nevezett állomány viszont fölveti azt a kérdést, vajon a tudományos közlemény, a publikáció fogalma tekintetében az elektronikus disszertáció kizárja-e annak hagyományos formátumú közreadását. Nancy H. Seamans az általa az USA-beli Virginia Műszaki Egyetemen (Virginia Tech) folytatott felmérés eredményeit ismerteti, és összeveti Joan Dalton hasonló, a kanadai Windsor Egyete-

men végzett kutatásaival. Mindkét, 1999-ben, illetve 2001-ben végzett felmérés a kiadók és szerkesztők véleményét szondázta, tehát igazán a leginkább ellenérdekelte fél álláspontjára volt kíváncsi. A kiadók/szerkesztők általában nehezen nyilvánítnak meg belső működési elveikkel kapcsolatban, ezért különösen érdekes a két felmérés. Előrebocsáthatjuk, hogy a diák/kutató/egyetem szempontjából pozitív módon az ETD általában véve nem számít előzetes publikálásnak, s az azóta eltelt idő is a kiadók ez irányú engedékenységét mutatja.